

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 663/2009 ustanawiające program wspomagania naprawy gospodarczej poprzez przyznanie pomocy finansowej Wspólnoty na projekty w dziedzinie energetyki

COM(2010) 283 wersja ostateczna – 2010/0150 (COD)

(2011/C 48/30)

Sprawozdawca: **Stéphane BUFFETAUT**

Dnia 15 czerwca 2010 r. Parlament Europejski i dnia 23 czerwca 2010 r. Rada Unii Europejskiej, działając na podstawie art. 194 ust. 1 lit. c) i art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiły zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 663/2009 ustanawiające program wspomagania naprawy gospodarczej poprzez przyznanie pomocy finansowej Wspólnoty na projekty w dziedzinie energetyki

COM(2010) 283 wersja ostateczna – 2010/0150 (COD).

Sekcja Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informacyjnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 6 września 2010 r.

Na 465. sesji plenarnej w dniach 15–16 września 2010 r. (posiedzenie z 15 września) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 133 do 2 – 1 osoba wstrzymała się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 EKES popiera istotę tekstu i wyznaczone przez Komisję cele. Komitet szczególnie przychylił się do pomysłu wykorzystania funduszy europejskich do wywołania efektu dźwigni przyspieszającej wprowadzenie w życie inwestycji z zakresu efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii. EKES pragnie lepszego uzasadnienia rozdziału pomocy finansowej pomiędzy wsparcie techniczne a preferencyjne pożyczki i gwarancje bankowe od instytucji finansowych. EKES życzyłby sobie ściślejszego określenia zakresu wsparcia technicznego.

1.2 Komitet wyraża nadzieję, że określone przez Komisję procedury zostaną rzeczywiście wdrożone, to znaczy, że wszyscy zainteresowani pośrednicy finansowi byłiby uprawnieni do zarządzania instrumentem finansowym; przy czym to zarządzający funduszami – pod kontrolą Komisji – wybieraliby projekty. EKES życzyłby sobie ściślejszego określenia procedur zarządzania funduszami i dostępu do nich, co sprawiłoby, że zasady ich wykorzystywania stałyby się jasne dla pośredników finansowych i promotorów projektów.

1.3 EKES uważa jednak za konieczne lub użyteczne doprecyzowanie następujących punktów:

1.3.1 Należy jak najszybciej, do końca 2010 r., zapoznać się z całkowitą (lub przynajmniej szacunkową) dostępną pulą środków finansowych przekraczającą zapowiedziane 114 mln euro, które – jeśli podzielić je między 27 państw członkowskich – stanowią stosunkowo ograniczony wkład. Należało będzie jednak uwzględnić efekt dźwigni, związany zarówno z dodatkowym wkładem inwestorów prywatnych, jak i – od momentu, gdy znacząco wsparty zostanie etap techniczny – z impulsem nadanym projektom i samym inwestycjom.

1.3.2 Definicja pojęcia „projekty mogące uzyskać finansowanie z banków” – na przykład izolacja budynków, bardzo korzystna z punktu widzenia efektywności energetycznej, jest opłacalna na dłuższą metę, jeśli chodzi o oszczędność energii, szczególnie w przypadku starszych budynków. Określenie „projekt mogący uzyskać finansowanie z banków” należy rozumieć jako odnoszące się do projektu mogącego uzyskać finansowanie, którego realizacja nie byłaby możliwa bez pomocy europejskiej. Sformułowanie „projekt mogący uzyskać finansowanie z banków” mogłoby zostać określone w rozporządzeniu bardziej precyzyjnie: „projekt zrównoważony finansowo dzięki pomocy w ramach instrumentów europejskich”.

1.3.3 Kryteria kwalifikujące:

— EKES przyjmuje do wiadomości i akceptuje, że żaden sektor nie będzie traktowany priorytetowo, oraz że zastosowane zostaną kryteria związane z inwestycjami i poszanowaniem europejskich celów w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii. Kwalifikujące się projekty to w szczególności propozycje w ramach umów z zakresu efektywności energetycznej oraz projekty, które już wcześniej otrzymały dofinansowanie z funduszy europejskich. EKES podkreśla, że instrument ten ma na celu wspieranie synergii z funduszami strukturalnymi i z Funduszem Spójności.

— Z braku wstępnej listy zakwalifikowanych projektów (tak jak miało to miejsce w rozporządzeniu 663/2009) EKES będzie śledził podział przyznawanych funduszy na finansowanie projektów i pomoc techniczną. Komitet uważa, że dofinansowanie powinno być przeznaczane w większości na konkretne inwestycje lub projekty.

— Komitet zauważa, że samo rozporządzenie nie będzie zawierać wstępnej listy zakwalifikowanych projektów i że fundusz dokona selekcji projektów na podstawie kryteriów określonych w rozporządzeniu. Finansowane projekty zostaną przedstawione w stosownym sprawozdaniu.

— EKES pragnie uściślić, że pomoc finansowa na projekty inwestycyjne musi być udzielona przy poszanowaniu zasady neutralności traktowania wykonawcy, czy to publicznego, czy prywatnego. Powinna być zatem możliwa realizacja tych projektów w ramach partnerstw publiczno-prywatnych.

— Komitet podkreśla, że kryteria przyznawania finansowania powinny być związane przede wszystkim z niezawodnością techniczną, zabezpieczeniem finansowym projektów i z oczekiwanymi, konkretnymi efektami projektów w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii.

— EKES pragnie dalszego uściślenia kryteriów przyznawania pomocy dla „działań mających szybki, wymierny i istotny wpływ.

1.4 Mimo że Komitet jest świadomy dążeń Komisji do tego, by zainteresowane władze lokalne „podjęły zobowiązanie polityczne w celu złagodzenia zmian klimatycznych, między innymi określiły dokładne cele”, ostrzega przed pokładaniem zbyt dużych nadziei w podejścia bardziej związane z politycznie poprawnymi ideałami i komunikacją, niż z konkretnymi działaniami wspartymi trwałymi i innowacyjnymi technikami czy też skutecznymi i sprawdzonymi systemami zarządzania w dziedzinie efektywności energetycznej, sieci ciepłowniczych lub odnawialnych źródeł energii.

2. Geneza i zasady rozporządzenia ustanawiającego program wspomagania naprawy gospodarczej poprzez przyznanie pomocy finansowej Wspólnoty na projekty w dziedzinie energetyki

2.1 Pula środków finansowych programu energetycznego na rzecz naprawy gospodarczej (EPENG) wynosiła 3,98 mld euro. Prawie cała kwota powinna być przekazana do końca 2010 r. Niemniej jednak kwota 114 mln euro nie zostanie przekazana na mocy rozporządzenia EPENG; suma ta może ostatecznie wzrosnąć w przypadku, gdy okaże się, że niektóre projekty nie spełniają wymogów prawnych, finansowych lub technicznych.

2.2 Niewykorzystane środki, przyznane na mocy rozdziału II rozporządzenia EPENG zostaną przeznaczone na stworzenie specjalnego instrumentu finansowego mającego na celu wspieranie efektywności energetycznej i inicjatyw w zakresie odnawialnych źródeł energii w ramach wniosku na rzecz finansowania zrównoważonej energii.

3. Zasady ogólne

3.1 Instrument finansowy będzie służył wspieraniu projektów MOGAJĄCYCH UZYSKAĆ FINANSOWANIE Z BANKÓW – dotyczących efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii – oraz ułatwianiu finansowania inwestycji w tych dziedzinach, w szczególności w obszarach miejskich.

3.2 W celu wspierania wielu inwestycji zdecentralizowanych beneficjentami będą miejskie, lokalne i regionalne organy publiczne, również w ramach PPP.

3.3 Tematyka projektów dotyczących zrównoważonej energii, które będą finansowane, obejmuje: budynki publiczne i prywatne, wysoką efektywność energetyczną skojarzonej gospodarki energetycznej (CHP) i komunalne sieci ciepłownicze/chłodnicze, zdecentralizowane źródła energii odnawialnej budowane na poziomie lokalnym, ekologiczny transport miejski i lokalną infrastrukturę, taką jak inteligentne systemy elektroenergetyczne, efektywne wykorzystanie energii do oświetlenia ulicznego i inteligentne systemy pomiarowe.

4. Kryteria wyboru i przyznania pomocy

4.1 Finansowane działania muszą mieć szybki, wymierny i istotny wpływ na przywrócenie dobrej koniunktury gospodarczej w Unii Europejskiej, zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego i ograniczenie emisji gazów cieplarnianych.

4.2 Zamierzony cel to wywołanie – dzięki finansowaniu wspólnotowemu – efektu dźwigni w stosunku do innych wkładów zainteresowanych władz i przedsiębiorstw, w zależności od określonych kryteriów związanych z jednej strony z polityką władz publicznych, a z drugiej z cechami technicznymi i finansowymi projektów.

4.3 Obowiązujące władze zasady dotyczą ich zobowiązań w celu złagodzenia zmian klimatycznych, zakomunikowanych, określonych celów, charakteru realizowanych strategii oraz monitorowania i nagłaśniania zarówno ich realizacji, jak i otrzymanych wyników.

4.4 Celem przepisów technicznych i finansowych jest udowodnienie racjonalności i adekwatności technicznej podejścia, solidności pakietu finansowego, stopnia, w jakim wkład europejski stymuluje inne źródła finansowania publicznego i/lub prywatnego, konsekwencji społeczno-gospodarczych, wpływu na środowisko, równowagi geograficznej projektów oraz stopnia przygotowania projektu, by szybko osiągnąć konkretny etap inwestycji.

Bruksela, 15 września 2010 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Mario SEPI